

Center for Dokumentation
og Indsats mod Ekstremisme

Skoletrusler i Danmark

Aktuelle tendenser og tidlig forebyggelse

August 2025

© 2025 Udlændingestyrelsen

Center for Dokumentation og Indsats mod Ekstremisme
Udlændingestyrelsen

Farimagsvej 51A
4700 Næstved
Danmark

Tlf.: 35 36 66 00

[Stopekstremisme.dk](https://stopekstremisme.dk)

August 2025

Alle rettigheder tilhører Udlændingestyrelsen. Udgivelsen kan frit hentes på stopekstremisme.dk. Udlændingestyrelsens udgivelser kan frit citeres med tydelig kildegengivelse.

Layout: Stibo Complete A/S

Indhold

Resumé.....	5
1. Introduktion	6
2. Metode	7
3. Forkortelser og begrebsafklaring.....	9
3.1 Forkortelser.....	9
3.2 Begrebsafklaring.....	9
4. Aktuel forskning om skoleangreb	12
4.1 Tendenser i skoleangreb i Vesten	13
4.2 Hyppige fællestræk	15
4.3 Psykisk sårbarhed	16
4.4 Køn og alder	17
4.5 Betydning af interesse for og trusler om skoleangreb.....	17
4.6 Internettets rolle og onlinefællesskaber	19
5. Skoletrusler i en dansk kontekst.....	20
6. Relationen mellem skoleangreb, skoletrusler og ekstremisme	21
6.1 Kobling af personlige og gruppebaserede oplevelser af uretfærdighed og ydmygelse	21
6.2 Skoleangreb med politiske og ideologiske motiver	22
7. Forebyggelse af skoletrusler og -angreb.....	25
7.1 Forskningsbaserede perspektiver på forebyggelse af skoleangreb	25
8. Opsummering	30
Litteraturliste	32

Resumé

Dette vidensnotat er udarbejdet som led i Center for Dokumentation og Indsats mod Ekstremismes (CDE) forebyggende arbejde. Hovedformålet med vidensnotatet er at kortlægge den aktuelle viden om skoletrusler i en dansk kontekst med henblik på at styrke den danske indsats for forebyggelse af ekstremisme.

Studiet af enkeltaktører (fx soloterrorister, skoleskydere, incels m.fl.) og deres motiver for at udføre angreb er forskningsmæssigt et nyere felt. Ny forskning peger på, at årsagen til, at personer udfører angreb på arbejdspladser og uddannelsesinstitutioner, kan være en reaktion på en oplevet følelse af systematisk og vedvarende uretfærdighed og ydmygelse (eng. *grievances*), der afføder stærke negative følelser som had og hævn.

I Danmark er der gradvis sket en stigning i opmærksomhed på og bekymring for trusler om skoleangreb. Danmark oplever imidlertid færre sager om skoletrusler og -angreb end USA og mange andre europæiske lande, hvorfor der endnu ikke er blevet foretaget forskning om skoletrusler i en dansk kontekst.

Inden for forskningen er der en øget tendens til at fokusere på lighedstrækkene mellem skoleangreb og voldelig ekstremisme. Undersøgelser har peget på, at nogle skoleangreb har båret præg af politiske eller ideologiske elementer, hvilket gør, at de til en vis grad kan være beslægtet med ekstremistiske handlinger.

Der findes endnu ikke forebyggelsesstrategier mod skoleangreb, der har vist sig at være fuldkomment effektive. Undersøgelser viser, at strategier som disse kan være med til at forebygge angreb på skoler:

- Uddannelse af skoleansatte
- Tidlig forebyggelse gennem fokus på trivsel
- Opmærksomhed på risikoadfærd blandt elever
- En bred, tværgående og langsigtet indsats

Disse indsatser har det bedste potentiale for at sikre effektiv forebyggelse af skoleangreb.

1. Introduktion

Dette vidensnotat er udarbejdet som led i Center for Dokumentation og Indsats mod Ekstremismes (CDE) forebyggende arbejde. Hovedformålet med vidensnotatet er at kortlægge den aktuelle viden om skoletrusler i en dansk kontekst, med henblik på at styrke den danske indsats for forebyggelse af ekstremisme. Motiverne bag skoleangreb behøver ikke, men *kan* rumme politiske eller ideologiske elementer, hvorfor de i nogle tilfælde kan være beslægtet med voldelige ekstremistiske handlinger.

Begrebet *skoletrusler* dækker i dette vidensnotat over trusler om angreb af voldelig karakter på uddannelsesinstitutioner med henblik på at skade eller dræbe ét eller flere individer.

Vidensnotatet har til formål at belyse fænomenet *skoletrusler* snarere end *skoleangreb* i en dansk kontekst. Dette skyldes, at der kun har fundet ét skoleangreb sted i Danmark, nemlig skyderiet på Århus Universitet i 1994, som resulterede i drabet på to unge kvindelige studerende.¹

Trods et enkeltstående skoleangreb i Danmark er fokus på skoletrusler blevet skærpet de seneste år. Dette understøttes af Center for Terroranalyse (CTA), der i 2024 udgav deres årlige rapport *Vurdering af Terrortruslen mod Danmark*, der inkluderer angreb på skoler som forhold, der kan have betydning for trusselsbilledet i Danmark. Her kan man bl.a. læse:

”Gennem de seneste år har der været et antal tilfælde, hvor personer i Danmark har udtrykt interesse for at angribe skoler, i kombination med interesse for ekstremistiske miljøer. CTA vurderer, at der i flere tilfælde er tale om personer, som færdes i virtuelle hybridiserede fællesskaber præget af voldsfascination, hvor man dyrker både skoleskydere og ekstremistiske gerningsmænd, uden at dette nødvendigvis er udtryk for et politisk, ideologisk og/eller religiøst motiv.”²

CDE er, via rådgivning til infohusene³, bekendt med flere bekymringshenvendelser om skoletrusler. Flere infohustovholdere efterspørger i den forbindelse råd og vejledning, hvad angår håndteringen af henvendelserne, herunder en mere dybdegående indsigt i sammenhængen mellem skoleangreb og ekstremisme. Vidensnotatet er et forsøg på at ruste fagpersoner i infohuset til bedre at kunne identificere, vurdere, forebygge og håndtere bekymringer, som har karakter af skoletrusler.

¹ Elkjær, S., og Lichscheidt, E., 25 år efter Danmarks første og eneste skoleskyderi: 'Det var panik, panik', 5 april 2024, [url](#)

² CTA, *Vurdering af terrortruslen mod Danmark*, 2024, s. 40, [url](#)

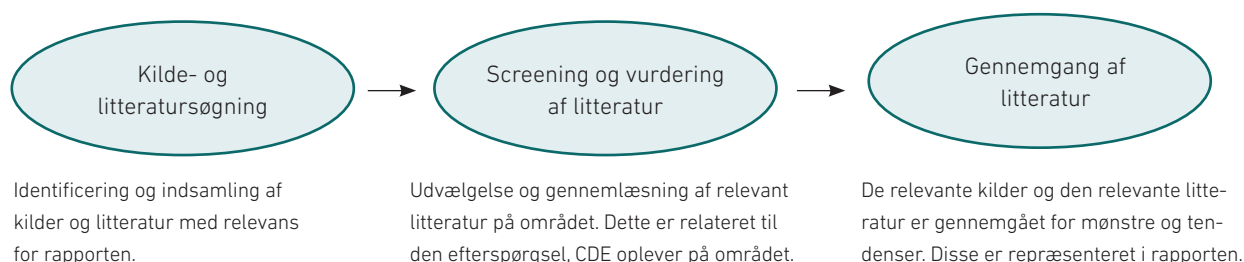
³ Infohussamarbejdet er et tværgående myndighedssamarbejde med fokus på forebyggelse af kriminelle handlinger med ekstremistisk motiv, med tovholdere fra kommune og politi som de centrale aktører. I samarbejdet indgår også Kriminalforsorgen, psykiatrien, og andre relevante myndigheder

2. Metode

Vidensnotatet tager afsæt i national og international forskning om skoleangreb og er bygget op om følgende spørgsmål:

- Hvad siger den aktuelle forskning om skoletrusler og -angreb?
- Hvilke tendenser er der, hvad angår skoletrusler i en dansk kontekst?
- Hvordan kan man forstå skoletrusler i relation til ekstremisme?
- Hvilke indsatser er implementeret med henblik på at forebygge skoletrusler og -angreb, og hvad siger den aktuelle forskning om virkningen af forebyggende indsatser?

Rapporten bygger på åbne tilgængelige kilder og nyere forskning på området. Den litteratur og de kilder, der indgår i rapporten, er identificeret og indsamlet gennem en litteratursøgning og en 'snowball-tilgang', hvor der med afsæt i indsamlet materiale er identificeret yderligere relevant litteratur og kilder:

I notatet er informationer fra national og international forskning om skoleangreb suppleret med oplysninger fra interviews med to danske eksperter, som har beskæftiget sig med skoletrusler i en professionel sammenhæng. Ydermere inddrages to højtprofilerede danske sager om skoletrusler i et forsøg på at afdække fænomenet yderligere.

Den ene ekspert er en del af infohussamarbejdet, som modtager og vurderer bekymringer for ekstremisme, mens den anden ekspert er forsker med dybdegående viden om voldelige enkeltaktører, herunder udøvere af skoleangreb på nationalt og internationalt plan. Inddragelse af oplysninger fra forskellige fagområder har til formål at belyse flere aspekter af skoletrusler.

Begge eksperter er anonymiserede. Kilderne blev informeret om formålet med interviewene, og at deres udtalelser ville blive inkluderet i en offentlig rapport. Anvendte citater fra hvert interview er blevet transskriberet. Disse blev sendt til hver kilde til godkendelse, hvilket gav kilden mulighed for at ændre, kommentere eller rette udtalelser, så citaterne afspejlede den delte information så nøjagtigt som muligt. Alle kilder godkendte deres udtalelser.

Nærværende rapport er udarbejdet ved Center for Dokumentation og Indsats mod Ekstremisme. Rapporten har været gennem både intern og ekstern kvalitetssikring. For så vidt angår ekstern kvalitetssikring, er analyser og konklusioner blevet gennemgået og kvalitetssikret af forsker Christopher Kehlet Ebbrecht, Ph.d., postdoc ved Sociologisk Institut, Københavns Universitet. Den endelige rapport er udtryk for CDE's eget arbejde og faglige perspektiver

3. Forkortelser og begrebsafklaring

3.1 Forkortelser

CDE Center for Dokumentation og Indsats mod Ekstremisme, Udlændingestyrelsen

CTA Center for Terroranalyse, Politiets Efterretningstjeneste

DCUM Dansk Center for Undervisningsmiljø, Børne- og Undervisningsministeriet

STUK Styrelsen for Uddannelse og Kvalitet, Børne- og Undervisningsministeriet

3.2 Begrebsafklaring

Følgende afsnit har til formål at definere og afgrænse bærende begreber i notatet. Øvrige begreber vil blive defineret løbende.

Den nationale hotline mod radikaliserings

Telefonrådgivning for alle, hvor man kan henvende sig med en bekymring for radikaliserings og ekstremisme. Hotlinen drives i samarbejde med Københavns Kommune og Østjyllands Politi.⁴

Ekstremisme

Ekstremisme betegner personer eller grupper, som begår eller søger at legitimere vold eller andre ulovlige handlinger med henvisning til samfundsforhold, de er utilfredse med.⁵

Enkeltaktør

Den præcise definition af begrebet er omstridt.⁶ Begrebet dækker ofte over individer, der begår massedrab, soloterrorister, incels samt personer, der udfører angreb mod deres skole eller arbejdsplads, og som ofte motiveres af følelser af længerevarende systematisk uretfærdighed og ydmygelse (eng. *grievances*). Typen af vold, som denne type aktører udfører, omtales også som *lone-actor grievances fuelled violence*. Ydermere peger noget forskning på en definition af begrebet *enkeltaktør* ud fra tre kriterier:

1. at den pågældende handler alene i udførelsen af angrebet
2. at den pågældende ikke har direkte tilknytning til en terrorgruppe eller organisation, og
3. at den pågældende, der udfører angrebet, ikke følger direkte ordre eller er under direkte indflydelse af en leder eller gruppe.⁷

⁴ Antiradikalisering, *Om hotlinen*, u.å., [url](#)

⁵ CDE, *Ekstremisme og radikaliserings*, 8 december 2024, [url](#)

⁶ Raitanen, J., *Deep Interest in School Shootings and Online Radicalization*, 2020, s. 16, [url](#)

⁷ Clemmow, C. et al., *Disaggregating Lone-actor Grievance-fuelled Violence: Comparing Lone-actor Terrorists and Mass Murderers*, 19 februar 2020, s. 558-559, [url](#), Lindekilde, L., et al., *Radicalization patterns and modes of attack planning and preparation among lone-actor terrorists: an exploratory analysis*, 22 november 2017, s. 113, [url](#)

Termen dækker ikke over seriemordere, personer, der begår mord på familiemedlemmer, eller mord relateret til kriminalitet.⁸

Hybridisering

Hybridisering dækker over en proces, hvorigennem forskellige ideologier, verdenssyn eller miljøer sammenblandes og fører til nye ekstremistiske narrativer og handlemåder hos enkeltpersoner, grupper eller miljøer.⁹

Incels

En betegnelse for mænd, der identificerer sig som personer, der oplever ufrivilligt cølibat (eng. *involuntary celibate*). Incels samles overvejende i onlinefællesskaber, hvis omdrejningspunkt er deling og spredning af antifeministiske og kvindehadske holdninger samt voldsfantasier om kvinders undertrykkelse. Disse holdninger og opfordringer udspringer af et ekstremistisk verdenssyn, ifølge hvilket kvinder og feminisme bredere set afskærmer mænd fra sex, intimitet, kærlighed, magt, status og anerkendelse, som mænd ifølge incels har krav på.¹⁰

Infohussamarbejde

Infohussamarbejdet er et tværgående myndighedssamarbejde med fokus på forebyggelse af kriminelle handlinger med ekstremistisk motiv, med tovholdere fra kommune og politi som de centrale aktører. I samarbejdet indgår også Kriminalforsorgen, psykiatrien, og andre relevante myndigheder.¹¹

K-12 skoler

Skoler fra børnehave til 12. klasse (eng. *Kindergarten through Grade 12 Schools*).¹²

Masseskyderi

Begrebet *masseskyderi* bruges til at beskrive skyderier, hvori mindst fire personer – og eventuelt også gerningspersonen – bliver dræbt.¹³

PSP-samarbejde

Forebyggende samarbejde mellem politiet, de sociale myndigheder og social- og behandlingspsykiatrien som led i indsatsen over for socialt udsatte borgere.¹⁴

⁸ Ebbrecht, C., og Lindekilde, L., *From violent lone-actor types to lone-actor grievance-fueled violence: The Aarhus University shooting as an example of multi-faceted offender motivations and context-sensitive boundaries between violent lone-actor categories*, 17 januar 2023, s. 3, [url](#)

⁹ CTA, *Vurdering af terrortruslen mod Danmark*, 2023, s. 5, [url](#),

¹⁰ Peters, R., *incel*, 1 oktober 2024, [url](#)

¹¹ CDE, *Hvem gør hvad i Danmark*, 21 marts 2024, [url](#)

¹² Homeland Security, *Kindergarten to Grade 12 Students, K-12 Schools in the United States*, u.å., [url](#)

¹³ Brøndal, J., *Skoleskyderier*, 21 oktober 2024, [url](#)

¹⁴ Politi, *PSP-samarbejdet*, u.å., [url](#)

Radikalisering

Radikalisering betegner en kortere eller længerevarende proces, hvor en person tilslutter sig ekstremistiske synspunkter eller legitimerer sine handlinger ud fra en ekstremistisk ideologi.¹⁵

Skoletrusel

Trusler er omfattet af straffeloven som følgende: "Den, som på en måde, der er egnet til hos nogen at fremkalde alvorlig frygt for eget eller andres liv, helbred eller velfærd, truer med at foretage en strafbar handling, straffes med bøde eller fængsel indtil 2 år."¹⁶

Med afsæt i denne definition dækker skoletrusler i dette vidensnotat over trusler om angreb af voldelig karakter på uddannelsesinstitutioner med henblik på at skade eller dræbe ét eller flere individer.

Skoleangreb

Der findes ingen enkeltstående definition på skoleangreb. Der findes dog en række fællestræk ved angrebene, der ofte vil gå igen. For det første vil personen, der udfører angrebet, ofte have en tilknytning til skolen, typisk som elev eller tidligere elev. For det andet vil ofrene for angrebet ofte være tilfældige. Der er set eksempler på angreb, hvor angriberen udvalgte bestemte personer på forhånd, som vedkommende ønskede at skade. Men i de fleste tilfælde vil angrebets ofre være personer, der befandt sig på det forkerte sted på forkerte tidspunkt på skolen. Det tredje er, at angrebet er bevidst rettet mod skolen som institution og ikke mod skolen som et tilfældigt mål. Det kan bl.a. skyldes, at gerningspersonen forbinder skolen med negative oplevelser, som han eller hun ønsker hævn for, eller fordi vedkommende anskuer skolen som er et symbol på noget i samfundet, som vedkommende ikke bryder sig om.¹⁷ Ofte vil skoleskyderi også hører under denne betegnelse.

SSP-samarbejde

Myndighedssamarbejde mellem skoler, sociale myndigheder og politiet med det formål at forebygge kriminalitet blandt børn og unge.¹⁸

¹⁵ CDE, *Ekstremisme og radikalisering*, 8 december 2024, [url](#)

¹⁶ Danske Love, *Straffeloven §166*, u.å., [url](#)

¹⁷ CVE, *Support model to strengthen schools' work to prevent violent extremism and school attacks*, 2024, s. 20, [url](#)

¹⁸ Det Kriminalpræventive Råd, *SSP-samarbejde*, u.å., [url](#)

4. Aktuel forskning om skoleangreb

Inden for forskningen er enkeltaktørers motiver for at udføre angreb et forholdsvis nyt felt.¹⁹ Tidligere blev studier af enkeltaktører udført inden for flere akademiske discipliner, hvor forskellige aspekter ved angrebene og gerningspersonerne var i fokus. I disse studier skelnede man mellem flere typer enkeltaktører,²⁰ herunder:

- Soloterrorister (eng. *lone-actor terrorists*, tidligere kendt som *lone wolf terrorists*), hvis motivation traditionelt er blevet forstået som drevet af ideologiske eller religiøse mål.
- Individer, der begår angreb på deres nuværende eller tidligere uddannelsesinstitution, (eng. *school attackers*).
- Individer, der begår angreb på deres nuværende eller tidligere arbejdsplads (eng. *workplace attackers*). Både individer, som begår angreb på skoler og på arbejdspladser, er traditionelt blevet opfattet som drevet af negative følelser samt interpersonelle konflikter knyttet til deres nutidige eller tidligere uddannelses- og arbejdsinstitution.
- Incels, hvis motivationer tager afsæt i kvindefjendske verdensopfattelser og et ønske om primært at hævne sig mod kvinder og feminismen.
- Masseskydere (eng. *rampage shooters*), hvis motivationer er varierende og ofte ukendte.²¹

Traditionelt set har opdelingen bidraget til en forståelse af, at disse angreb er motiveret af forskellige årsager. I dag peger forskning på, at kategoriseringen kan give en forsimplet forståelse af aktørernes motivation og medføre en risiko for at overse fælles karakteristika.²² Dette kommer fx til udtryk ved, at mens studier af skoleskyderier typisk har fokuseret på det samfundsmæssige niveau, særlig det konkrete skolemiljø, har terrorforskning været centreret om individuelle risikofaktorer hos gerningspersonerne.²³

¹⁹ Ringgaard, A., *Skoleskydere og andre soloterrorister har langt fra altid psykisk sygdom*, 21 juni 2022, [url](#), Bakker, E., & de Graaf, B., *Lone Wolves: How to Prevent This Phenomenon?*, november 2010, s. 7, [url](#), McCauley, C., et al., *Characteristics of Violent Lone-Offenders: a Comparison of Assassins and School Attackers*, 2014, s. 1-2, [url](#)

²⁰ Raitanen, J., *Deep Interest in School Shootings and Online Radicalization*, 2020, s. 15-17, [url](#)

²¹ Ebbrecht, C., og Lindekilde, L., *From violent lone-actor types to lone-actor grievance-fueled violence: The Aarhus University shooting as an example of multi-faceted offender motivations and context-sensitive boundaries between violent lone-actor categories*, 17 januar 2023, s. 3, [url](#)

²² Ebbrecht, C., og Lindekilde, L., *From violent lone-actor types to lone-actor grievance-fueled violence: The Aarhus University shooting as an example of multi-faceted offender motivations and context-sensitive boundaries between violent lone-actor categories*, 17 januar 2023, s. 3, [url](#)

²³ Raitanen, J., *Deep Interest in School Shootings and Online Radicalization*, 2020, s. 15-17, [url](#)

Nyere forskning peger imidlertid på, at angreb udført af enkeltaktører deler flere fællestræk end før antaget. Eksperter hævder bl.a., at individer, der udfører angreb på skoler og andre enkeltaktører, ofte anvender planlagt massevold som reaktion på en vedvarende oplevelse af ydmygelse og/eller uretfærdig behandling, der er påført af andre (fx enkeltpersoner, grupper eller samfundet som helhed). Denne oplevelse fører over tid til intense negative følelser, fx lavt selvværd, skam, foragt, vrede og had, og kan føre til et ønske om hævn. Angrebene bærer derfor ofte en symbolsk betydning.²⁴ Disse stærke negative følelser affødt af en oplevet uretfærdighed og ydmygelse betegnes på engelsk som *grievances* og menes af eksperter i høj grad at være udslagsgivende for enkelaktørers angreb.²⁵

Flere forskere anvender derfor i dag den engelske fællesbetegnelse *lone-actor grievance-fueled violence*, som udtrykker en mere nuanceret forståelse for motiverne bag handlingerne. Begrebet samler forskellige typer af soloaktører, og peger på tilstedeværelsen af disse stærke negative følelser affødt af en oplevet uretfærdighed og ydmygelse som fællestræk for deres motivation for at udføre angreb. Begrebet tager afsæt i antagelsen om, at motiverne bag volden kan skyldes ensartede sociale og psykologiske processer samt oplevelser af uretfærdighed og ydmygelse, hvilket kan afføde en lignende radikaliseringsproces hos de forskellige typer af enkeltaktører.²⁶

4.1 Tendenser i skoleangreb i Vesten

Antallet af angreb mod skoler har særlig været stigende i USA, hvor antallet af skoleskyderier på fem år steg til over det dobbelte, fra 124 i 2019 til 350 i 2023.²⁷ En af de to danske anonymiserede eksperter peger på, at på trods af, at USA tydeligvis har det største antal skoleskyderier på verdensplan, er denne stigning stadig bemærkelsesværdig høj. Han tilføjer desuden, at der skete en voldsom udvikling i skoleangreb i kølvandet på COVID-pandemien.²⁸

²⁴ Raitanen, J., *Deep Interest in School Shootings and Online Radicalization*, 2020, s. 15-18, 21, 24, 26, 40-43, 100, 117, [url](#), Ringgaard, A., *Skoleskydere og andre soloterrorister har langt fra altid psykisk sygdom*, 21 juni 2022, [url](#)

²⁵ Ebbrecht, C., og Lindekilde, L., *From violent lone-actor types to lone-actor grievance-fueled violence: The Aarhus University shooting as an example of multi-facetted offender motivations and context-sensitive boundaries between violent lone-actor categories*, 17 januar 2023, s. 1-4, [url](#)

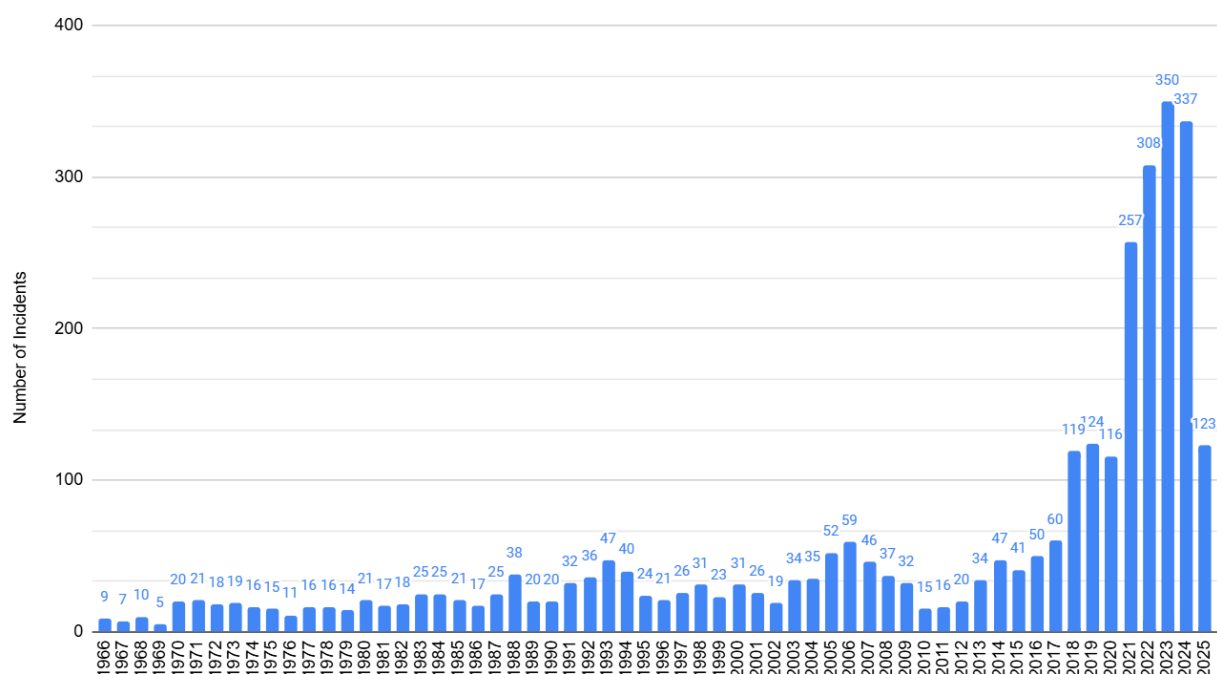
²⁶ Clemmow, C. et al., *Disaggregating Lone-actor Grievance-fuelled Violence: Comparing Lone-actor Terrorists and Mass Murderers*, 19 februar 2020, s. 558-559, [url](#), Ebbrecht, C., og Lindekilde, L., *From violent lone-actor types to lone-actor grievance-fueled violence: The Aarhus University shooting as an example of multi-facetted offender motivations and context-sensitive boundaries between violent lone-actor categories*, 17 januar 2023, s. 1-4, [url](#), McCauley, C., et al., *Characteristics of Lone-Wolf Violent Offenders: a Comparison of Assassins and School Attackers*, februar 2013, s. 10, [url](#)

²⁷ Graf 1: K-12 School Shooting Database, *K-12 School Shooting Database: incidents by Year 1966-2025*, [url](#)

²⁸ Ekspert 1, forsker, (00:06:19-00:07:32)

Graf 1: Angreb mod børnehaver, skoler og gymnasier fra 1966-2025, USA:²⁹

K-12 School Shooting Database: Incidents by Year 1966-2025

I løbet af de seneste år har man også på tværs af Europa været vidne til en række skoleangreb, herunder i Rusland, Serbien, Tjekkiet, Polen, Frankrig, Tyskland og Finland.³⁰ I februar 2025 oplevede Sverige landets mest dødelig skoleangreb til dato, da en 35-årig mand skød og dræbte 10 personer på en skole i Örebro, inden han begik selvmord.³¹

Dog er der tale om langt lavere antal sammenlignet med USA. En ekspert beskriver disse angreb som sjældne begivenheder i en europæisk kontekst og uddyber, at skoleangreb får enorm opmærksomhed i Europa, når de finder sted, mens antallet af angreb reelt er marginalt.³²

Der findes endnu ikke en officiel opgørelse over antallet af skoleangreb i de respektive europæiske lande.

²⁹ Grafen viser kun tilfælde af skoleangreb begået med skydevåben, og ikke andre typer af våben såsom knive o.a.

³⁰ Kirby, P., *Finland shooting: Child held after pupil age 12 shot dead at school in Vantaa*, 2 april 2024, [url](#), Deutsche Welle (DW), *German police arrest suspect after Wuppertal school attack*, 22 februar 2024, [url](#), Peter, L., *France raises security level after school knife attack*, 14 oktober 2023, [url](#), Anisin, A., *Do Mass Shootings in Central and Eastern Europe Differ from U.S Mass Shootings? Insights from the MSCEE Data Set*, 31 oktober 2022, s. 8, [url](#), Cizek, M., *At least 14 dead after university shooting in central Prague*, 22 december 2023, [url](#), Rouy, L., *Nine dead in Belgrade elementary school shooting*, 3 maj 2023, [url](#), New Wires, *Gunman opens fire on Russian school, children among victims*, 26 september 2022, [url](#)

³¹ Berlingske, *Politi fortryder melding om fraværende ideologisk motiv i Örebro*, 10 februar 2025, [url](#)

³² Ekspert 1, forsker (00:06:19-00:07:32)

4.2 Hyppige fællestræk

Forskere kan endnu ikke med sikkerhed kortlægge, hvad der gør udfaldet og får nogle personer til at planlægge og udføre skoleangreb.³³ Det er derfor ikke muligt at lave én alment gældende profil på, hvem der udfører skoleangreb, ud fra bestemte faresignaler.³⁴

Flere internationale eksperter peger dog på en række fællestræk man har kunnet observere hos enkeltaktører, herunder personer, der har planlagt og/eller udført skoleangreb, hvoraf mistrivsel på et eller flere områder er centralt. Særlig fremhæves:

- en belastet social baggrund, fx præget af overgreb, omsorgssvigt eller kriminalitet,
- social udstødelse og mobning i skolen,
- tilknytning til sociale miljøer, hvor der eksisterer en voldsforherligelse,
- en oplevet følelse af at fejle i uddannelses- og jobmæssige sammenhænge samt i sociale og romantiske relationer, og
- en hyppig forekomst af psykiske diagnoser.³⁵

Flere af disse faktorer er sammenlignelige med dem, der er nævnt i [vurderingsværktøjet](#), udviklet til anvendelse ved bekymring for ekstremisme.

Det er centralt at understrege, at der med ovenstående ikke er tale om en tjekliste af risikofaktorer. Der er derimod tale om træk, der er blevet observeret hos personer, der har planlagt og/eller udført angreb. Risikofaktorerne vil kunne optræde i et samspil hos den pågældende gerningsperson, men hvordan, og i hvor stor udstrækning disse træk spiller ind hos den pågældende er fortsat uklart.³⁶

³³ Ringgaard, A., *Skoleskydere og andre soloterrorister har langt fra altid psykisk sygdom*, 21 juni 2022, [url](#)

³⁴ Fiedler, N., et. al *Student Crisis Prevention in Schools: The NETWorks Against School Shootings Program (NETWASS) – An Approach Suitable for the Prevention of Violent Extremism?* Januar 2020, s. 110-111, [url](#), Thodelius, C., et. al., *Lethal school violence in Scandinavia: development of an incident typology and suggestions for prevention*, 20. September 2017, s. 693, [url](#)

³⁵ Ringgaard, A., *Skoleskydere og andre soloterrorister har langt fra altid psykisk sygdom*, 21 juni 2022, [url](#), Ebbrecht, C., *Systematic Review: Risk Factors and Mechanisms of Radicalization in Lone-Actor Grievance-Fueled Violence*, 17 maj 2022, s. 16-26, [url](#), Raitanen, J., *Deep Interest in School Shootings and Online Radicalization*, 2020, s. v, 24, [url](#), Vecchi et. al., *Fatal Grievances: Forecasting and Preventing Active Killer Threats in School, Campus, and Workplace Settings*, 30 december 2022, s. 33-34, [url](#), Børne- og Undervisningsministeriet, *Sikkerhed og beredskab: For uddannelsesinstitutioner*, 9. december 2021, [url](#), s. 11, Fiedler, N., et. al, *Student Crisis Prevention in Schools: The NETWorks Against School Shootings Program (NETWASS) – An Approach Suitable for the Prevention of Violent Extremism?*, januar 2020, s. 110, [url](#), Ebbrecht, C., og Lindkilde, L., *From violent lone-actor types to lone-actor grievance-fueled violence: The Aarhus University shooting as an example of multi-facetted offender motivations and context-sensitive boundaries between violent lone-actor categories*, 17 januar 2023, s. 4, [url](#)

³⁶ Gill, P., et al., *Systematic Review of Mental Health Problems and Violent Extremism*, 19 september 2020, s. 66, [url](#), Fiedler, N., et. al, *Student Crisis Prevention in Schools: The NETWorks Against School Shootings Program (NETWASS) – An Approach Suitable for the Prevention of Violent Extremism?* Januar 2020, s. 110-111, [url](#), Thodelius, C., et. al., *Lethal school violence in Scandinavia: development of an incident typology and suggestions for prevention*, 20. September 2017, s. 693, [url](#)

4.3 Psykisk sårbarhed

Mistrivsel i form af ensomhed, omsorgssvigt og følelser af social udstødelse og nederlag udgør nogle af de mest centrale risikofaktorer for enkeltaktører.

Med afsæt i egen erfaring oplyser en ekspert fra politiet, at psykiske diagnoser har været gennemgående i de tre sager om skoletrusler, som han har beskæftiget sig med i dansk kontekst. Han fremhæver bl.a. autismediagnosen som forekommende i alle sagerne.³⁷

I et dansk forskningsprojekt fra 2022 viser en systematisk gennemgang af den aktuelle forskning om enlige gerningspersoner bag skoleskyderier, terror og andre typer voldelige masseangreb, at årsagen bag angrebene næppe udelukkende kan føres tilbage til en psykisk diagnose hos den enkelte.³⁸ Undersøgelsen skønner, at ca. 40-50 pct. af gerningspersonerne er diagnosticeret med en eller flere psykiske lidelser, og konkluderer derfor, at psykiske diagnoser ikke er en nødvendig forudsætning for, at personer udvikler sig til skoleskydere. Det påpeges samtidig, at der hersker stor tvivl om, i hvilken grad psykiske diagnoser spiller ind blandt soloterrorister, og at denne usikkerhed bl.a. affødes af, at de pågældende ikke altid får stillet en diagnose hos en psykiater eller psykolog.³⁹

Det lille sammenfald mellem særlig autisme og sårbarhed over for radikaliserings til ekstremisme menes at hænge sammen med personens evne til at kunne blive meget optaget af et bestemt emne eller en bestemt sag samt en stor interesse for retfærdighed, sandhed, fakta, mønstre og forbindelser. Der kan samtidig være en forekomst af mere social isolation og en rig indre verden, hvor vedkommende kan blive opslugt af et bestemt felt. Internettet forstærker alt dette, da det er muligt at søge med et meget snævert fokus og alene blive præsenteret for oplysninger, der passer til éns overbevisning. Det muliggør derfor, at man kan blive suget ned i et kaninhul af informationer.⁴⁰

Det er vigtigt at understrege, at det at være diagnosticeret med autisme ikke i sig selv siger noget om, hvorvidt en person er i risiko for at blive radikaliseret til ekstremisme.⁴¹

En ekspert i massevold udført af enkeltaktører peger på tilstedeværelsen af førnævnte stærke negative følelser forbundet med oplevelsen af uretfærdighed eller ydmygelse (eng. *grievances*), som det mest gennemgående særtræk blandt enkeltaktører:

³⁷ Ekspert 2, infohussamarbejdet, (00:11:14-00:11:52)

³⁸ Ringgaard, A., *Skoleskydere og andre soloterrorister har langt fra altid psykisk sygdom*, 21 juni 2022, [url](#)

³⁹ Ringgaard, A., *Skoleskydere og andre soloterrorister har langt fra altid psykisk sygdom*, 21 juni 2022, [url](#)

⁴⁰ Conference HedayahEXPO24: *International Research Conference & Global Communications EXPO 2024*, Paneldebat d. 31. Oktober 2024: Thematic Panel 8: *From Changing Minds to Changing Behaviors – Lessons from Cognitive and Behavioural Sciences for Countering Extremism*, London

⁴¹ Conference HedayahEXPO24: *International Research Conference & Global Communications EXPO 2024*, Paneldebat d. 31. Oktober 2024: Thematic Panel 8: *From Changing Minds to Changing Behaviors – Lessons from Cognitive and Behavioural Sciences for Countering Extremism*, London, C. S. Allely, et. al., *Violence is Rare in Autism: When It Does Occur, Is It Sometimes Extreme?* 16 maj 2016, s. 49-50, 58, [url](#)

"Den store fællesnævner, er tilstedeværelsen af den her grievance, derved navnet lone-actor grievance-fuled violence. (...) Begrebet er defineret som den subjektive oplevelse af at være ydmyget og krænkede, der medfører stærke negative følelser som vrede, skam, had, og som til sidst har denne adfærdsmæssige komponent, der gør, at man søger at tage hævn over for ens krænker eller uretfærdighedsudøvere. Og det er klart til stede ved langt de fleste skoleskydere, hvis ikke alle."⁴²

4.4 Køn og alder

Køn og alder er vigtige faktorer at være nysgerrige på, når det kommer til skoleangreb og andre typer af vold, hvor særlig drenge og unge mænd i 20'erne dominerer statistikkerne. Der findes dog eksempler på piger og unge kvinder, der har planlagt eller udført skoleangreb.⁴³

I december 2024 udførte en 15-årig pige et skoleskyderi i Wisconsin, USA, hvor to personer mistede livet.⁴⁴ I Danmark blev en 17-årig pige i 2017 idømt otte års fængsel for at have planlagt bombeangreb mod to skoler i den såkaldte Kundbysag.⁴⁵

Gennemgående er kvinder stærkt underrepræsenterede i forhold til mænd, når det kommer til skoleangreb, men ifølge en svensk undersøgelse optræder kvinder også i miljøer, som dyrker og forherliger skoleangreb. Undersøgelsen peger på, at destruktive forestillinger om køn spiller en afgørende rolle.

Studier af unge, der begår skoleangreb, peger på vigtigheden af at forstå, hvilken rolle særlig maskulinitetsopfattelser spiller for gerningspersonerne. Studierne henviser til, at skoleangreb kan være forbundet med et bestemt ideal for heteroseksuelle mænd, som gerningspersonen ønsker at opnå, men ikke føler at kunne formå. Dette ideal kan handle om glorificering af vold og at vise, at man ikke er svag. Der peges her på, at denne opfattelse også kan medvirke til, at nogle af gerningspersonerne ikke opsøger hjælp, hvis de har psykiske udfordringer.⁴⁶

4.5 Betydning af interesse for og trusler om skoleangreb

Skoletrusler kan variere i alvorsgrad og kan komme til udtryk på forskellige måder. Trusler om et skoleangreb kan være eksplicitte og specifikke, fx "jeg skyder alle på min skole i morgen", eller kan være mere vage, hvor truslen ligger implicit i fx en selfie, hvor vedkommende poserer med et attråpåben med teksten "don't come to school tomorrow". Skoletrusler kan også fremstå i en tvetydig form, hvor de rummer både et humoristisk og et truende element, fx "jeg bliver den næste school shooter guys, lmao watch out". I et eksempel som dette kan det være vanskeligt at vurdere, om der er tale om en spøg, en reel trussel eller begge dele.⁴⁷

⁴² Ekspert 1, forsker, (00:09:56-00:12:56)

⁴³ CVE, *Support model to strengthen schools' work to prevent violent extremism and school attacks*, 2024, s. 26, [url](#)

⁴⁴ Rock, A., *How common are female school shooters?* 19 december 2024, [url](#)

⁴⁵ Stie, H., *Kundby-pigen idømt ubetinget fængsel i 40 dage for trusler mod lærer*, 10 januar 2019, [url](#)

⁴⁶ CVE, *Support model to strengthen schools' work to prevent violent extremism and school attacks*, 2024, s. 26, [url](#)

⁴⁷ Lorentsen, M. og Skjerning, A., 'Jeg skyder alle på min skole': Antallet af sager om skoletrusler stiger, 31 januar 2019, [url](#), O'Toole, M., *The School Shooter: A Threat Assessment Perspective*, 2000, s. 7-9, 27-30, [url](#), Ebbrecht, C., *Kort og godt: Forskningsbaserede perspektiver på håndtering af trusler om skoleangreb*, s. 9-11, august 2025

Ifølge studier af tidligere skoleangreb fremsatte gerningspersonen i størstedelen af sagerne gentagne gange skoletrusler forud for selve angrebet. Forskning peger derfor på vigtigheden af at være opmærksom på, hvis en person begynder at udvise udpræget fascination af vold eller fremsætter trusler om skoleangreb.⁴⁸

Ifølge et finsk studie bør der imidlertid skelnes mellem individer, der udviser "stor interesse" for skoleangreb, personer, der "udviser sympati" for skoleskydere, og individer med et "reelt ønske" om at udføre et angreb. Studiet finder, at de unges fascination af skoleangreb ikke nødvendigvis er ensbetydende med en reel hensigt om at ville udføre et angreb. Studiets resultater peger i retning af, at de unges interesse for vold og skoleangreb også kan handle om andre negative følelser. Eksempelvis kan det være et udtryk for alvorlig mistrivsel.⁴⁹

En ekspert på området understreger ligeledes, at det er afgørende at sondre mellem fascination af skoleangreb på den ene side og en reel risiko for et skoleangreb på den anden:

*"Vi skal passe på med at sige, at trusler eller udtryk for intentioner om at begå et skoleskyderi nødvendigvis er det samme som en risiko for det. Vi kan jo kun se adfærden. Vi kan kun se, at nogen udtrykker en intention eller truer med at gøre noget, men vi kan ikke se, hvad motivationen bag den adfærd er. Det kan selvfølgelig være, at man har lyst til at gøre det, den intention vil jo altid være der hos dem, der faktisk udfører ét (angreb), men det kan også være en intention om at ventilere over nogle frustrationer (...) fordi man formentligt sidder med nogle meget, meget indebrændte følelser, som skal ud på en eller anden måde. Så en skoletrussel eller en trussel om et skoleskyderi er ikke nødvendigvis det samme som, at der er en reel risiko for, at der vil ske det samme."*⁵⁰

Skoletrusler kan derfor i nogle tilfælde være udtryk for mistrivsel, hvor truslen anvendes som ventil for nogle stærke negative følelser, som den pågældende oplever. Forskningen peger samtidig på, at skoletrusler også kan være et vigtigt bekymringstegn, da langt de fleste personer, der har begået skoleangreb, har fremsat trusler forud for det efterfølgende angreb. Det er derfor afgørende, uanset bagvedliggende motiv, at være opmærksom på skoletrusler som risikoadfærd.

⁴⁸ O'Toole, M., *The School Shooter: A Threat Assessment Perspective*, 2000, s. 20, [url](#), Fiedler, N., et. al, *Student Crisis Prevention in Schools: The NETWorks Against School Shootings Program (NETWASS) – An Approach Suitable for the Prevention of Violent Extremism?* Januar 2020, s. 111-115, [url](#), Meloy, J., & O'Toole, M., *The concept of leakage in threat assessment*, 2011, s. 2-3, [url](#), Lindqvist, L. *The Prevention of Lethal School Violence: A Literature Study*, 2024, s. s. 37-38, [url](#), Ebbrecht, C., *Kort og godt: Forskningsbaserede perspektiver på håndtering af trusler om skoleangreb*, s. 9-11, august 2025

⁴⁹ Raitanen, J., *Deep Interest in School Shootings and Online Radicalization*, 2020, s. 13, 83-84, [url](#)

⁵⁰ Ekspert 1, forsker, (00:07:38-00:08:35)

4.6 Internettets rolle og onlinefællesskaber

Forskningen i skoleskyderier peger på, at mange enkeltaktører har haft sociale bånd til virtuelle fællesskaber, som har haft stor indflydelse på deres handlinger. Selvom enkeltaktører typisk vil udføre angrebet alene, radikaliseres, rekrutteres, trænes og ledes de oftest af andre forud for angrebet. Enkeltaktører, der opererer helt alene, opfattes derfor som sjældne.⁵¹

En ekspert på området peger på en lignende tendens blandt enlige aktører, herunder individer, der har planlagt eller udført angreb mod skoler. Han oplever, at individerne ofte har haft sociale bånd knyttet til onlinefora, som har tjent som platforme for at kunne dele og sprede ekstremistisk og voldeligt indhold:

*"Hvad vi ved om enlige aktører, det er, at de typisk har bånd til, hvad vi kan kalde radikale eller ekstremistiske miljøer eller miljøer, hvor vold bliver glorificeret, så ja, man handler alene, men det betyder ikke nødvendigvis, at man er alene, (...) vi ser flere skoleskydere, der er inde på forskellige fora, vi kan kalde det skoleskyderfora, hvor der bliver delt indhold fra tidligere angreb, og hvor vi har tråde, hvor man hylder tidligere skoleskydere."*⁵²

Samme ekspert udtrykker, at det er gennem de onlinefællesskaber, personer kan havne i ekkokamre, der kan forstærke de pågældendes negative følelser og føre til yderligere radikalisering:

*"(...) når man så er inde i et onlinemiljø, så er der også nogle andre radikaliseringsmekanismer, der sætter i gang. (...) Når man er inde i et ekkokammer, så er der større risiko for gruppepolarisering, at man bliver forstærket i sine ekstreme holdninger, og der er også en større risiko for dels dehumanisering, dels for, at man opnår en konsensus om, at vold er okay. Den slags mekanismer kan virkelig blive accelereret i et onlinemiljø."*⁵³

Viden på området peger derfor i retningen af, at enkeltaktører, der fascineres af eller udfører angreb, ikke er så socialt isolerede som før antaget, og at selv for enkeltaktører er radikaliseringen noget, som sker i interaktion med et fællesskab.⁵⁴

⁵¹ Raitanen, J., *Deep Interest in School Shootings and Online Radicalization*, 2020, s. 16, [url](#), Ebbrecht, C., *Systematic Review: Risk Factors and Mechanisms of Radicalization in Lone-Actor Grievance-Fueled Violence*, 17 maj 2022, s. 17-18, [url](#)

⁵² Ekspert 1, forsker (00:21:47-00:22:41)

⁵³ Ekspert 1, forsker (00:23:36-00:24:09)

⁵⁴ Ebbrecht, C., *Systematic Review: Risk Factors and Mechanisms of Radicalization in Lone-Actor Grievance-Fueled Violence*, 17 maj 2022, s. 18, [url](#), Schuurman, B., et al., *End of the Lone Wolf: The Typology that Should Not Have Been*, 2019, s. 774-775, [url](#)

5. Skoletrusler i en dansk kontekst

Som nævnt er der kun blevet begået ét skoleskyderi i Danmark, og kun få personer er blevet retsforfulgt pga. skoletrusler. En undersøgelse foretaget af P1 Dokumentar i 2018 viser dog, at antallet af skoletrusler i 2018 var højere end i de ni forudgående år.⁵⁵

I januar 2025 modtog en række skoler på tværs af landet en e-mail med trusler om angreb. Der var i alt blevet modtaget omtrent 28 trusler, herunder bombetrusler, der bl.a. resulterede i evakueringen af en skole i Odsherred Kommune.⁵⁶

En ekspert på området beskriver en lignende udvikling:

*"Jeg har svært ved at vurdere, hvor mange nye trusler, der kommer på forskellige skoler i Danmark, da jeg ikke har adgang til data. (...) Jeg kan i hvert fald se, at der virker til at være en stigende bekymring blandt fagprofessionelle, som vi måske kan antage netop afspejler en lille stigning i trusler."*⁵⁷

Den stigende bekymring blandt fagprofessionelle bekræftes af en anden ekspert fra infohussamarbejdet, som i regi af eget infohus erfarer et øget antal bekymringshenvendelser.⁵⁸ Politiet reagerer altid, når de bliver opmærksom på en trussel, men eksperten understreger, at man inden for hans område først har fået en systematisk opmærksomhed på bekymringerne i 2023.⁵⁹

Skoletrusler er også et emne, der er blevet taget op af de kommunale infohustovholdere over for CDE på møder og kurser. I CDE's egen kortlægning *Status på forebyggelse af ekstremisme i de danske kommuner 2023-2024* fremgår det, at trusler mod skoler og uddannelsesinstitutioner var en faktor i 14 pct. af de bekymringer, som er blevet vurderet i infohusregi i 2023-24. Skoletrusler er ikke nødvendigvis relateret til ekstremisme. Alligevel er det en hændelse, som flere steder i landet håndteres i infohusregi.⁶⁰

⁵⁵ Lorentsen, M. og Skjærning, A., 'Jeg skyder alle på min skole': Antallet af sager om skoletrusler stiger, 31 januar 2019, [url](#)

⁵⁶ Gille, A., *Flere skoler har modtaget truende mail - politiet undersøger sagen*, 28 januar 2025, [url](#)

⁵⁷ Ekspert 1, forsker (00:07:21 – 00:09:09)

⁵⁸ Ekspert 2, infohussamarbejde, (00:10:07 – 00:10:40)

⁵⁹ Ekspert 2, infohussamarbejde, (00:08:50 – 00:09:23)

⁶⁰ CDE, *Status på forebyggelse af ekstremisme i de danske kommuner 2023-2024*, s. 36, august 2025

6. Relationen mellem skoleangreb, skoletrusler og ekstremisme

Ifølge et finsk studie er nyere forskning på området præget af en debat om, hvorvidt skoleangreb relaterer sig til voldelig ekstremisme. Traditionelt har termen voldelig ekstremisme været brugt i forbindelse med terrorhandlinger frem for skoleangreb. Dette skyldes, at voldelig ekstremisme ofte er blevet defineret som at anvende eller billige vold for at opnå politiske, religiøse eller ideologiske mål, mens studier omhandlende skoleangreb ofte har fokuseret på skolemiljøet eller på gerningspersonernes baggrund og mentale helbred.⁶¹

Med afsæt i nyere forskning tegner der sig et billede af, at skoleangreb kan være tættere relateret til ekstremistisk vold end før antaget. Dette skyldes, at gerningspersonerne i flere tilfælde har udvist tegn på at have været motiveret af politiske og ideologiske mål. I disse tilfælde har personerne udført angreb som modreaktion på sociale og samfundsmæssige forhold, som de har været utilfredse med.⁶²

Det er her igen afgørende at være opmærksom på de sociale og psykologiske processer forbundet med oplevede følelser af systematisk og vedvarende uretfærdighed og ydmygelse, der kan afføde stærke negative følelser som had og hævn.

6.1 Kobling af personlige og gruppebaserede oplevelser af uretfærdighed og ydmygelse

Enkeltaktører kan både handle på egne vegne eller på vegne af en gruppe, hvor der tyes til vold som reaktion på en oplevet uretfærdighed rettet mod en bredere social gruppe, som vedkommende føler et tilhørsforhold til. Gerningspersonen kan handle ud fra personlig hævnørrighed, fx grundet mobning, men kan også handle ud fra ideologiske motiver, fx som modreaktion på politiske begivenheder og tendenser.⁶³

En ekspert uddyber, at det er centralt at forstå gerningspersonens oplevelse af at føle sig uretfærdigt behandlet eller ydmyget, når man ønsker at forstå, hvem og hvorfor en person motiveres til at begå et angreb:

⁶¹ Raitanen, J., *Deep Interest in School Shootings and Online Radicalization*, 2020, s. 18-19, [url](#)

⁶² Raitanen, J., *Deep Interest in School Shootings and Online Radicalization*, 2020, s. 17-18, [url](#)

⁶³ Ebbrecht, C., og Lindekilde, L., *From violent lone-actor types to lone-actor grievance-fueled violence: The Aarhus University shooting as an example of multi-faceted offender motivations and context-sensitive boundaries between violent lone-actor categories*, 17 januar 2023, s. 4, [url](#)

*"Grievance-begrebet er det første og mest nærlæggende skridt hen mod at finde ud af, hvad det egentlige motiv er for at begå de her angreb - det er netop oplevelsen af at være systematisk uretfærdigt behandlet, krænket, samt ønsket om at hævne sig (...). Der er nogle, der mener, at skoleskydere tenderer til personlig grievance, mens terrorister ofte tenderer til ideologisk grievance. (...) Samtidig er der den krølle, (...) at vi hos enlige aktører ofte ser tilstedeværelsen af en personlig og en gruppegrievance (...)."*⁶⁴

Studiet fra Finland peger desuden på, at man hos personer, der udfører skoleangreb, ofte ser en kobling mellem den enkeltes oplevelse af at være uretfærdigt behandlet og større politiske eller ideologiske kontekster som årsag bag angrebene. Her overføres personlige oplevelser af sociale nederlag og marginalisering til at være et udtryk for et større samfundsproblem, der bør gøres op med. Selvom mange af aktørerne handler alene, eksisterer der ofte en opfattelse af et "os", bestående af udstødte eller marginaliserede, der gøres uret af majoriteten (nyhedsmedier, skolen, det politiske system etc.).⁶⁵

6.2 Skoleangreb med politiske og ideologiske motiver

En undersøgelse foretaget af 28 skoleskyderier i Europa, USA og Canada fra 1999 til 2011 konkluderer, at skoleskyderier ikke altid vil, men kan indeholde politiske og ideologiske elementer. Eksempler herpå kan være referencer til tidligere skoleangreb eller materiale efterladt af gerningspersonen, som forklarer vedkommendes motiv og indeholder politisk indhold i form af henvisninger til politiske tænkere/aktører, politiske bevægelser, anvendelse af politisk terminologi, eller som giver udtryk for at anskue angrebet som en måde at opnå et politisk mål på. Undersøgelsen peger på, at skoleskyderier og voldelig ekstremisme rummer fællestræk, bl.a. ved, at begge typer angreb kan betegnes som symbolsk vold med et klart mål om at ville kommunikere et budskab ud til et bredere publikum, der strækker sig ud over de berørte ofre.⁶⁶

Ifølge en ekspert på området er det netop forestillingen om at kæmpe for en større sag eller samfundsændring, der kan understrege det politiske aspekt.⁶⁷

Internationale sager om skoleangreb

Internationalt har man set eksempler på angreb, som understøtter den flydende grænse mellem skoleangreb og ideologisk motiverede angreb foretaget af soloaktører. De følgende tre sager er et udpluk blandt flere sager med politisk eller ideologisk motiv:

⁶⁴ Ekspert 1, forsker, (00:18:27-00:20:11)

⁶⁵ Malkki, L., *Political Elements in Post-Columbine School Shootings in Europe and North America*, 20 december 2013, s. 200, [url](#)

⁶⁶ Malkki, L., *Political Elements in Post-Columbine School Shootings in Europe and North America*, 20 december 2013, s. 187, 191, [url](#)

⁶⁷ Ekspert 1, forsker, (00:29:00-00:29:15)

- På Columbine High School i USA (1999) udførte to elever et masseskyderi, der kostede 13 mennesker livet og sårede 20. Angrebet blev afgørende for en ændring i forståelsen af masseskyderier fra at blive anskuet som isolerede hævnaktioner til at blive set som mulige politisk motiverede angreb.⁶⁸ Det politiske element kom til udtryk igennem gerningspersonernes ønske om at ville starte en samfundsrevolution ved først og fremmest at angribe den sociale struktur i skolen, men også lokalsamfundet generelt og det bredere amerikanske samfund.⁶⁹ I en dagbog beskrev en af gerningspersonerne bl.a., at den menneskelige race ikke længere var værd at kæmpe for, da han anså størstedelen som hjerneløse følgere, som ikke længere var i stand til at tænke selv. Det beskyldte han det generelle skolesystem for at være skyld i.⁷⁰
- I Tyskland (2006) udførte en 18-årig mand et angreb på sin tidligere skole og sårede over 30 elever, hvorefter han begik selvmord. Manden havde forinden udtrykt, at mens han var elev, havde han følt sig socialt udstødt, da der på skolen blandt eleverne herskede en forbrugskultur, som han ikke var i stand til at leve op til. Selv forklarede han, at skoleangrebet var en hævn mod alle dem, som havde gjort hans liv svært og meningsløst. Gerningspersonen anså desuden ikke det nuværende politiske system som et demokratisk folkestyre, men derimod som et fascistisk system, som skolen var en integreret del af, og som han ønskede at gøre op med.⁷¹
- I Canada (1989) begik en ung mand et masseskyderi på et universitet, hvor han skød og dræbte 14 kvinder og 4 mænd samt sårede yderligere 10 kvinder. Han begik efterfølgende selvmord. I hans lomme havde gerningsmanden en seddel, hvor han beskrev, at motiverne for hans angreb var politiske og hang sammen med hans had mod feminister.⁷²

Danske sager om planlagte skoleangreb

På trods af at der i Danmark kun er blevet begået ét skoleangreb, har man set enkelte sager om skoletrusler, der har haft retslige konsekvenser for de involverede. To af disse danske sager kan fremhæves som eksempler, der afspejler personer motiveret til at udføre angreb ud fra både personlige, ideologiske og religiøse motiver:

⁶⁸ Malkki, L., *Political Elements in Post-Columbine School Shootings in Europe and North America*, 20 december 2013, s. 187, [url](#)

⁶⁹ Malkki, L., *Political Elements in Post-Columbine School Shootings in Europe and North America*, 20 december 2013, s. 193, [url](#), Raitanen, J., *Deep Interest in School Shootings and Online Radicalization*, 2020, s. 41, [url](#)

⁷⁰ Malkki, L., *Political Elements in Post-Columbine School Shootings in Europe and North America*, 20 december 2013, s. 193-194, [url](#)

⁷¹ Malkki, L., *Political Elements in Post-Columbine School Shootings in Europe and North America*, 20 december 2013, s. 195-196, [url](#)

⁷² Malkki, L., *Political Elements in Post-Columbine School Shootings in Europe and North America*, 20 december 2013, s. 187, [url](#)

- I 2022 blev en 27-årig mand fra Hobro idømt en behandlingsdom, først for planlægning af et masseskyderi på flere skoler i Jylland, senere for flere overtrædelser af våbenloven.⁷³ Manden havde ammunition og flere skydevåben i sin lejlighed og havde med inspiration fra tidligere masseskydere skrevet et manifest, der skulle udgives efter hans angreb og selvmord. Han var særlig inspireret af den amerikanske incel og skoleskyder Elliot Rodger.⁷⁴ Manden havde døbt dagen for det planlagte skoleangreb "V-day", som en forkortelse for det engelske ord *vengeance* (hævn), da han ønskede hævn over samfundet og særlig kvinder grundet følelser af ensomhed og social udstødelse. Han havde selv været aktiv i online incelmiljøer, og havde udtrykt sympati for en kvindefjendsk verdensanskuelse. Han gav bl.a. udtryk for foragt for moderne kvinder i nutidens samfund og advokerede for, at letpåkledte og promiskuøse kvinder var "sluts" (eng. af *ludere*), der fortjente at blive voldtaget og parteret.⁷⁵
- I 2017 blev en 17-årig pige fra Kundby idømt otte års fængsel for terrorplaner efter at have planlagt bombeangreb på to skoler to år forinden. Målene for angrebene var pigens egen skole samt den jødiske skole, Carolineskolen, i København. Efter at være konverteret til islam var pigen begyndt at ytre sig ekstremt og truende, både i skolen og online, hvor hun bl.a. havde hyldet bagmændene bag terrorangrebet i Paris i 2015. Hun havde desuden kommunikeret online med personer med formodet tilknytning til Islamisk Stat og havde bl.a. delt bombemanualer, anskaffet sig kemikalier og forsøgt at fremstille sprængstoffet TATP.⁷⁶ Pigen forklarede selv, at hun med ytringerne på sociale medier og truslerne om bombeangrebene på skolerne ville hævne sig og skræmme de klassekammerater, som havde udsat hende for mobning.⁷⁷

De ovennævnte sager, både i og uden for Danmark, er eksempler på planlagte angreb, hvor personerne bag har været motiveret af en kombination af negative følelser knyttet til uretfærdighed eller utilfredshed på både et personligt og ideologisk niveau. Her er individuelle oplevelser af ensomhed og social marginalisering blevet koblet på ønsket om at anvende vold ud fra politiske og religiøse målsætninger.

⁷³ Domstol.dk, *Frifundet for forsøg på manddrab ved at have planlagt skoleskyderier*, 18 januar 2023, [url](#)

⁷⁴ Türker, S., *På sit værelse i Hobro drømte han om skoleskyderier. Men der er en grænse for den frie fantasi*, 4 februar 2022, [url](#)

⁷⁵ Türker, S., *På sit værelse i Hobro drømte han om skoleskyderier. Men der er en grænse for den frie fantasi*, 4 februar 2022, [url](#) Peters, R., *incel*, 30 september 2023, [url](#)

⁷⁶ Toft, E., & Dalsgaard, L., *Terrortiltalt i Kundby-sagen: Jeg fandt fællesskab i islam*, 20 april, 2017, Møller, N., *Kundbypigens bror: Min hjælp til hende har været utilstrækkelig*, 14 maj 2018, [url](#), Stie, H., *Kundby-pigen kendt skyldig i planlægning af terror*, 24 november 2017, [url](#), Nørgaard, T., *Landsretten: Kundby-pige er skyldig i forsøg på terror*, 24 november 2017, [url](#)

⁷⁷ Lilleør, K., *Fri mobning og Kundby-pigen*, 23 april 2017, [url](#), Møller, N., *Kundbypigens bror: Min hjælp til hende har været utilstrækkelig*, 14 maj 2028, [url](#), Toft, E. & Dalsgaard, L., *Terrortiltalt i Kundby-sagen: Jeg fandt fællesskab i islam*, 20 april 2017, [url](#), Lomholt, A. & Moestrup, J., *Kundby-pigen på skjult optagelse: Taler om at bombe de vantro til gallafest*, 18 maj, 2017, [url](#)

7. Forebyggelse af skoletrusler og -angreb

7.1 Forskningsbaserede perspektiver på forebyggelse af skoleangreb

Ifølge forskning kan der iværksættes flere tiltag, som kan have en forebyggende effekt på skoleangreb.⁷⁸

Tidlig forebyggelse: fokus på trivsel og inklusion i skoler

Undersøgelser peger på, at forebyggelsesindsatser, der søger at fremme udviklingen af kritiske færdigheder hos eleverne, udgør effektive strategier for at forhindre voldelige tendenser hos børn og unge samt fremme trivsel mere generelt. Blandt de kritiske færdigheder, indsatserne søger at styrke, nævnes initiativer med fokus på social og emotionel læring, som har vist sig at hjælpe unge med at udvikle sunde sociale mestringsstrategier. Mestringsstrategierne har bl.a. haft til formål at styrke håndtering af social angst, interpersonelle konflikter med jævnaldrende og seksuelle partnere, følelser af vrede eller frustration samt udfordringer med følelsesmæssig regulering blandt de unge.⁷⁹

Andre studier har vist, at kognitive egenskaber, herunder evnen til kompleks og kritisk tænkning, kan bidrage til at gøre den enkelte person mere modstandsdygtig over for radikaliserings til ekstremisme. Det skyldes, at ideologierne, der hersker i ekstreme og voldelige miljøer, ofte er præget af konspiratorisk og sort-hvid-tænkning. Denne form for tænkning tilbyder modtageren forsimplede og unuancerede svar på komplekse problemstillinger. Evnen til at tænke kritisk og komplekst øger derimod vedkommendes evne til at sætte spørgsmålstejn ved og gennemskue de forsimplede verdensopfattelser, der dyrkes i miljøerne. Undersøgelser viser også, at psykologiske faktorer som positivt selvværd, evnen til at udøve selvkontrol og empati blandt de unge kan bidrage til at reducere sårbarhed over for radikaliserings til voldelig ekstremisme samt risikoen for skoleangreb. Studier som disse har dog modtaget kritik for ikke konkret at afdække, hvad der bør forstås ved "positivt selvværd", "selvkontrol" og "empati". Dette har gjort dem svære at bruge i forebyggelsesarbejdet.⁸⁰

Andre initiativer med fokus på det sociale miljø på skoler samt involvering af forældre i skolefællesskabet har også vist sig at have en indflydelse på at reducere aggressiv og voldelig adfærd blandt børn og unge generelt. Undersøgelser af initiativer med fokus på positiv udvikling af de unge og trivsel og inklusion i skoler har vist positive resultater, når det kommer til at reducere voldelige udfald. Der er dog fortsat behov for mere forskning.⁸¹

⁷⁸ Dorn, M., *20 Active Shooter and Active Killer Prevention Strategies*, 15 september 2018, [url](#)

⁷⁹ Reeping, P., et. al., *K-12 School Shootings: Implications for Policy, Prevention, and Child Well-Being*, april 2021, s. 6, [url](#)

⁸⁰ CVE, *Support model to strengthen schools' work to prevent violent extremism and school attacks*, 2024, s. 30, [url](#)

⁸¹ Reeping, P., et. al., *K-12 School Shootings: Implications for Policy, Prevention, and Child Well-Being*, april 2021, s. 6-7, [url](#)

Undervisning i risikoadfærd og trusselsvurdering

Der er ikke meget forskning i forebyggelse af skoletrusler. Af gode grunde er det vanskeligt at vurdere, hvordan man specifikt undgår et eventuelt angreb på baggrund af bestemte tiltag. Eksemplet herunder fra et tysk forskningsprojekt kan dog belyse vigtigheden af et struktureret samarbejde om bekymringer samt uddannelse af personalet på skoler til at kunne genkende bekymringstegn.

Resultater fra det tyske forskningsprojekt NETWASS (NETWorks Against School Shootings) peger på vigtigheden af at udvikle en struktureret model for trusselsvurderinger, som skolens ansatte uddannes i. Dette skal bidrage til en bedre forståelse af tegn på mistrivsel og risikoadfærd, bl.a. i forbindelse med trusler om skoleangreb blandt elever. Uddannelsen af de skoleansatte tilsigter at styrke medarbejdernes evne til at indgå i dialog med den unge og støtte vedkommendes trivsel og udvikling for at fremme tidlig forebyggelse af angreb på skoler. Herigennem klædes den ansatte også på til at kunne afgøre, hvordan der bør handles i forbindelse med en bekymring for en elev, samt hvornår sagen bør tages videre til andre instanser. Studiet understreger, at denne tilgang har vist sig mere effektiv end forebyggende arbejde baseret på tjeklister over risikoadfærd og systematiserede personprofiler af potentielle gerningspersoner, som er udarbejdet på baggrund af tidligere sager. Der henvises til, at trusselsvurderinger har vist sig at være mest effektive, når de udarbejdes ud fra informationer fra den konkrete skole og det konkrete land, skolen befinder sig i. På den måde kan de skræddersys ud fra de gældende specifikke kulturelle, sociale og lovmæssige forhold. NETWASS-modellen er blevet implementeret på i alt 98 skoler på tværs af Tyskland.⁸²

I en dansk kontekst vil bekymringer for et skoleangreb altid blive behandlet af politiet, og når det vurderes relevant, vil det blive vurderet og håndteret via infohussamarbejdet eller det forebyggende samarbejde om den pågældende skole. En undersøgelse af skoleangreb i Skandinavien fremhæver derudover faren ved blot at arbejde forebyggende ud fra personprofiler af potentielle gerningspersoner, da det kan medføre unødvendig mistænkeliggørelse af elever, der udviser tegn på mistrivsel, men som ikke har tanker eller ønske om at ville udføre et skoleangreb.⁸³

⁸² Fiedler, N., et. al, *Student Crisis Prevention in Schools: The NETWorks Against School Shootings Program (NETWASS) – An Approach Suitable for the Prevention of Violent Extremism?* Januar 2020, s. 111, 113-115, [url](#)

⁸³ Thodelius, C., et. al., *Lethal school violence in Scandinavia: development of an incident typology and suggestions for prevention*, 20. September 2017, s. 693, [url](#)

Øvrige tiltag

Internationalt har andre forebyggende tiltag omfattet:

- Implementeringen af vejledninger ([infografik](#)) specifikt udviklet til håndtering af trusler om skoleangreb på sociale medier⁸⁴ samt handleplaner ([templates, "Run-Hide-Tell"](#)) for skoleansatte, sikkerhedsansvarlige og elever til brug i tilfælde af forskellige krisesituationer, herunder evakueringsplaner og håndtering af trusler.⁸⁵ Handleplanerne har været baseret på "best practices" fra myndigheder og forskning.⁸⁶
- Fokus på trivsel og inklusion i skoler gennem implementeringen af antimobbekampagner og sociale tiltag for bedst at sikre elevernes trivsel og styrke de unges følelse af tilhørsforhold til skolen.⁸⁷ Evakueringsøvelser på skoler i tilfælde af væbnede angreb.⁸⁸ Her simuleres skoleangreb, hvor handleplanerne afprøves i praksis og efterfølgende evalueres med henblik på "lessons learned".⁸⁹
- Fokus på uddannelse af skolepersonale med henblik på at kunne identificere risikoadfærd samt fokus på at styrke "bystander"-indsatser, gennem uddannelse af medstuderende og forældre i at handle ved tegn på mistvivsel eller risikoadfærd (fx 24 timers tipline "Speak Up & Speak Out", "It starts with Hello"-initiativet).⁹⁰

7.2 Forebyggende indsatser i Danmark

Følgende afsnit giver et kort overblik over de eksisterende forebyggende indsatser mod skoleangreb i Danmark.

⁸⁴ CISA, *Social Media Threat Guidance for School Staff and Authorities Infographic*, 14 december 2023, [url](#)

⁸⁵ Department of Education, *Guidance: School and College Security*, 2 juli 2024, [url](#), NaCTSO, *Act for Youth: RUN HIDE TELL*, 20 november 2023, [url](#)

⁸⁶ CISA, *Social Media Threat Guidance for School Staff and Authorities*, 14 december 2023, s. 2, [url](#), Wisconsin Office of Children's Mental Health, *School Shootings & Youth Mental Health*, april 2024, s. 2, [url](#), Department of Education, *Guidance: School and College Security*, 2 juli 2024, [url](#)

⁸⁷ Wisconsin Office of Children's Mental Health, *School Shootings & Youth Mental Health*, april 2024, s. 2, [url](#), America's Cyber Defense Agency, *CISA and Secret Service Release Toolkit for K-12 Schools to Strengthen School Safety Reporting Programs*, 16 maj 2023, [url](#), Reeping, P., et. al., *K-12 School Shootings: Implications for Policy, Prevention, and Child Well-Being*, april 2021, s. 6, [url](#)

⁸⁸ Reeping, P., et. al., *K-12 School Shootings: Implications for Policy, Prevention, and Child Well-Being*, april 2021, s. 5, [url](#), Thodelius, C., et. al., *Lethal school violence in Scandinavia: development of an incident typology and suggestions for prevention*, 20. September 2017, s. 697, [url](#)

⁸⁹ CISA, *Social Media Threat Guidance for School Staff and Authorities*, 14 december 2023, s. 2, [url](#), Department of Education, *Guidance: School and College Security*, 2 juli 2024, [url](#)

⁹⁰ Wisconsin Office of Children's Mental Health, *School Shootings & Youth Mental Health*, april 2024, s. 1-2, [url](#), Reeping, P., et. al., *K-12 School Shootings: Implications for Policy, Prevention, and Child Well-Being*, april 2021, s. 7, [url](#), Thodelius, C., et. al., *Lethal school violence in Scandinavia: development of an incident typology and suggestions for prevention*, 20. September 2017, s. 697, [url](#)

Infohus - et kriminalpræventivt myndighedssamarbejde

Infohuset er et kriminalpræventivt samarbejdsforum, hvor de centrale aktører er tovholdere fra politi og kommune, der arbejder med forebyggelse af kriminelle handlinger med ekstremistisk motiv. Derudover indgår også Kriminalforsorgen, psykiatrien og andre relevante myndigheder i samarbejdet. Infohuskommunen modtager og vurderer bekymring for ekstremisme. Drøftelsen i infohuskommunen sker inden for rammerne af retsplejelovens muligheder for at udveksle personoplysninger for at forebygge kriminelle handlinger, jf. retsplejeloven, § 115.⁹¹

Opmærksomhedsindsats i grundskolen og på ungdomsuddannelserne

Center for Dokumentation og Indsats mod Ekstremisme, Børne- og Undervisningsministeriet, Rigspolitiet og SSP-Samrådet har sammen udviklet en serie på [tre korte film](#) om temaet *Opmærksomhed på ekstremisme i skoler og uddannelser* ud fra følgende emner:

- **Fokus på tryk og trivsel i undervisningsmiljøet.** Her stilles der skarpt på de udfordringer, som ekstremisme og et utrygt undervisningsmiljø kan stille skoler og uddannelser overfor, og hvordan de kan arbejde forebyggende ved at fokusere på trivsel og et godt undervisningsmiljø. Desuden introduceres til, hvordan man bør forholde sig i tilfælde af et væbnet angreb på en skole ud fra vejledningen [Sikkerhed og kriseberedskab](#), samt til håndtering af trusler og vold fra vejledningen [Forebyg og håndter vold og trusler](#).
- **Bekymringstegn og handlemuligheder.** Her præsenteres, hvordan man hensigtsmæssigt kan agere på bekymringstegn, herunder hvornår man som lærer bør involvere myndigheder eller andre i tilfælde, hvor en borger udviser tegn på at kunne være i en radikaliseringsproces.
- **Hvad forskningen siger om,** hvordan lærere reagerer på bekymringer om, at en elev kan befinde sig i en radikaliseringsproces. Derudover introduceres også til, hvordan folk bør reagere i tilfælde af væbnede angreb, samt hvilken effekt politiets beredskabsinstruks (flygt – gem dig – alarmér) har på de berørte.⁹²

⁹¹ CDE, *Hvad gør vi i Danmark?* 2024, [url](#)

⁹² CDE, *Opmærksomhed på ekstremisme i skoler og uddannelser*, 2024, [url](#)

Råd og vejledning til skoler og uddannelsessteders arbejde med sikkerhed og kriseberedskab

Styrelsen for Undervisning og Kvalitet (STUK) har udarbejdet publikationen [Sikkerhed og kriseberedskab - råd og vejledning til skoler og uddannelsessteder](#), som har til formål at skabe overblik over viden og komme med anbefalinger til forebyggelse samt håndtering af alvorlige hændelser i grundskole og på ungdomsuddannelser, herunder væbnede angreb.

Publikationen henvender sig primært til ledelser i grundskolen og på ungdomsuddannelserne, som i samarbejde med lærere, pædagogisk personale og andet personale på uddannelsesstedet kan finde inspiration til det lokale arbejde med kriseberedskab og konkrete handleveje før, under og efter en kritisk hændelse. Blandt andet beskrives indikationer på et usundt undervisningsmiljø og indikationer på usædvanlig adfærd og andre faresignaler blandt elever og studerende.⁹³

Kontaktpunkt: Den nationale hotline mod radikalisering

Hotline mod radikalisering fungerer som en rådgivningstelefon, som kan kontaktes ved bekymringer om en borgers risiko for radikalisering og ekstremisme. Hotlinen er et samlet nationalt kontaktpunkt, hvor alle i det danske samfund – både fagpersoner og andre borgere – kan henvende sig med bekymringer om radikalisering til ekstremisme. Hotlinen er bemandet med erfarne medarbejdere inden for forebyggelse af ekstremisme og bistår med kvalificeret rådgivning. Henvendelser til hotlinen kan ske anonymt.⁹⁴

⁹³ STUK, *Sikkerhed og kriseberedskab - råd og vejledning til skoler og uddannelsessteder*, 2021 s. 4-6, 11, [url](#)

⁹⁴ CDE, *Her kan du henvende dig*, 2024, [url](#)

8. Opsummering

Skoleangreb er fortsat meget sjældne i Danmark, men bekymringen for og opmærksomheden på området er i løbet af de seneste år blevet skærpet grundet en stigende nysgerrighed blandt unge på negative onlinefællesskaber, der dyrker og forherliger skoleangreb. Det er derfor et fænomen, som man blandt fagfolk inden for arbejdet med forebyggelse i stigende grad er begyndt at forholde sig til.

Trods en mindre stigning i antallet af skoletrusler er skoleangreb og -trusler i dansk sammenhæng fortsat sjældne sammenlignet med andre europæiske lande samt USA. Studier af motiverne bag skoleangreb og -trusler er stadig et nyt forskningsfelt, og der mangler fortsat mere viden på området i en dansk kontekst.

Ifølge den eksisterende forskning findes der ikke én profil for, præcis hvem der radikaliseres til at udføre et skoleangreb. Det udgør en udfordring, da det derved kan være svært at vide om, og i hvor stor grad bestemte risikofaktorer har betydning for en radikaliseringsproces. Selvom det ikke er muligt med sikkerhed at sige, hvad der gør udfaldet, peger forskningen på en række risikofaktorer knyttet til mistrivsel, der har kunnet observeres hos personer, der har truet med eller udført angreb. Risikofaktorerne dækker over:

1. en belastet social baggrund,
2. social udstødelse og mobning,
3. tilknytning til voldsforherligende miljøer,
4. følelser af at fejle i uddannelses- og jobmæssige sammenhænge samt i romantiske relationer,
5. psykiske diagnoser, og
6. oplevelsen af systematisk og vedvarende uretfærdighed og ydmygelse.

Inden for nyere forskning er der en øget tendens til at fokusere på lighedstrækkene mellem skoleangreb og ekstremisme generelt; ekstremisme, der i nogle tilfælde er affødt af politiske, religiøse eller ideologiske motiver. I de tilfælde udføres angrebene som symbolsk vold, der har til hensigt at kommunikere et budskab bredere ud, som modreaktion på sociale og samfundsmæssige forhold.

Samtidig spiller digitale fællesskaber en vigtig rolle i radikaliseringsprocessen for personer i risikogrupperne for at udføre skoleangreb. Mange af de personer, der har udvist en interesse for at begå skoleangreb, har indgået i ekstreme onlinemiljøer, hvor der har fundet en voldsforherligelse sted. Selvom personerne typisk vil udføre angrebene på egen hånd, vil radikaliseringsprocessen op til angrebet være sket i interaktion med et onlinefællesskab. Det er også i digitale fora, at den unge kan ende i et ekkokammer, hvor vedkommende kan blive forstærket i sine holdninger og hastigheden af radikaliseringsprocessen kan accelerere voldsomt. Inden for forebyggelse peger forskningen derfor på vigtigheden af at styrke børn og unges evne til at reflektere over og forholde sig kritisk, når de møder ekstremt eller voldsomt indhold online.

Undersøgelser fremhæver trivsel som afgørende for det tidlige forbyggende arbejde mod skoletrusler og -angreb. Endvidere anbefaler forskningen opkvalificering af fagpersoner omkring de unge i at kunne identificere risikoadfærd samt i at skabe gode og inklusive fællesskaber i skolemiljøet, så eleverne oplever et positivt tilknytningsforhold til deres skole.

Litteraturliste

Allely, C. S., P. Wilson, H. Minnis, L. Thompson, E. Yaksic & C. Gillberg, Violence is Rare in Autism: When It Does Occur, Is It Sometimes Extreme?, *The Journal of Psychology*, 151:1, 49-68, 2017, **Full article: Violence is Rare in Autism: When It Does Occur, Is It Sometimes Extreme?**

America's Cyber Defense Agency, *CISA and Secret Service Release Toolkit for K-12 Schools to Strengthen School Safety Reporting Programs*, 16 maj 2023, <https://www.cisa.gov/news-events/news/cisa-and-secret-service-release-toolkit-k-12-schools-strengthen-school-safety-reporting-programs>, tilgået d. 17 juli 2024

Anisin, A., *Do Mass Shootings in Central and Eastern Europe Differ from U.S Mass Shootings? Insights from the MSCEE Data Set*, 31 oktober 2022, <https://jmvr.org/wp-content/uploads/2023/02/Do-Mass-Shootings-in-Central-and-Eastern-Europe-Differ-from-U.S.-Mass-Shootings-Insights-from-the-MSCEE-Data-Set-Anisin-2023.pdf>,

Antiradikalisering.dk, *Om hotlinen*, **Hotline mod Radikalisering (antiradikalisering.dk)**, tilgået d. 24. juli 2024

Bakker., E., & de Graaf, B., *Lone Wolves: How to Prevent This Phenomenon?*, International Centre for Counter-Terrorism (ICCT), Expert Meeting Paper, november 2010, **Microsoft Word - Lone Wolves Paper Post Event.docx**

Berlingske, *Politi fortryder melding om fraværende ideologisk motiv i Örebro*, 10 februar 2025, **Politi fortryder melding om fraværende ideologisk motiv i Örebro**, tilgået d. 14 februar 2025

Brooks, N. og Barry-Walsh, J., *Understanding the role of grievance and fixation in the lone actor violence*, 22 december 2022, **Understanding the role of grievance and fixation in lone actor violence - PMC (nih.gov)**

Brøndal, J., *Skoleskyderier*, 21 oktober 2024, <https://denstoredanske.lex.dk/skoleskyderier>, tilgået d. 20 juni 2024

Børne- og Undervisningsministeriet, *Sikkerhed og beredskab: For uddannelsesinstitutioner*, 9 december 2021, <https://www.uvm.dk/publikationer/2021/211208-sikkerhed-og-beredskab-%E2%80%93-raad-og-vejledning-til-skoler-og-uddannelsesinstitutioner>, tilgået d. 25 juli 2024.

Caitlin Clemmow, Paul Gill, Noémie Bouhana, James Silver & John Horganc, *Disaggregating Lone-actor Grievance-fuelled Violence: Comparing Lone-actor Terrorists and Mass Murderers*, Routledge, Global Studies Institute and Department of Psychology, Georgia State University, USA, 19 februar 2020, **Disaggregating Lone-actor Grievance-fuelled Violence: Comparing Lone-actor Terrorists and Mass Murderers: Terrorism and Political Violence: Vol 34 , No 3 - Get Access**

CDE (Center for Dokumentation og Indsats mod Ekstremisme), *Den danske tilgang til forebyggelse af ekstremisme*, 12 december 2023, <https://stopekstremisme.dk/forebyggelsesindsats-1/laes-om-den-danske-tilgang-til-forebyggelse-af-ekstremisme>, tilgået d. 11 juli 2024

CDE (Center for Dokumentation og Indsats mod Ekstremisme), *Hvem gør hvad i Danmark*, 21 marts 2024, <https://stopekstremisme.dk/forebyggelsesindsats-1/hvem-gor-hvad-i-danmark>, tilgået d. 15 juni 2024

CDE (Center for Dokumentation og Indsats mod Ekstremisme), *Ekstremisme og radikaliserings*, 8 december 2024, <https://stopekstremisme.dk/viden/hvad-er-ekstremisme-og-radikaliserings-1>, tilgået d. 15 juni 2024

CDE (Center for Dokumentation og Indsats mod Ekstremisme), *Her kan du henvende dig*, 21 marts 2024, <https://stopekstremisme.dk/er-du-bekymret-1/her-kan-du-henvende-dig>, tilgået d. 12 december 2024

CDE, (Center for Dokumentation og Indsats mod Ekstremisme), *Opmærksomhed på ekstremisme i skoler og uddannelser*, 27 august 2024, **Opmærksomhed på ekstremisme i skoler og uddannelser — stopekstremisme.dk**, tilgået d. 12-12-2024

CDE, (Center for Dokumentation og Indsats mod Ekstremisme) *Status på forebyggelse af ekstremisme i de danske kommuner 2023-2024*, august 2025

CISA, *Social Media Threat Guidance for School Staff and Authorities Infographic*, 14 december 2023, <https://www.cisa.gov/resources-tools/resources/social-media-threat-guidance-school-staff-and-authorities-infographic>, tilgået d. 9 juli 2024

Cizek, M., *At least 14 dead after university shooting in central Prague*, 22 december 2023, <https://www.france24.com/en/video/20231222-en-grab-prague-shooting-14-killed>, tilgået d. 6 juni 2024

- CTA, *Vurdering af terrortruslen mod Danmark*, marts 2024, <https://pet.dk/-/media/mediefiler/pet/dokumenter/analyser-og-vurderinger/vurdering-af-terrortruslen-mod-danmark/vurdering-af-terrortruslen-mod-danmark-2024.pdf>
- CTA, *Vurdering af terrortruslen mod Danmark*, marts 2023, [vurdering-af-terrortruslen-mod-danmark-2023.pdf](#)
- CVE (The Swedish Center for Preventing Violent Extremism), *Support model to strengthen schools' work to prevent violent extremism and school attacks*, december 2024, [Support model to strengthen schools' work to prevent violent extremism and school attacks | CVE](#)
- Danske Love, *Straffeloven §166*, u.å., <https://danskelove.dk/straffeloven/266>, tilgået 17 juli 2024
- DCUM (Dansk Center for Undervisningsmiljø), *Om DCUM*, u.å., <https://dcum.dk/om-dcum/>, tilgået d. 24 juli 2024
- Den Store Danske, *terrorisme*, 5 marts 2024, [terrorisme - Læs om terrorismens mange definitioner - lex.dk](#), tilgået d. 6 august 2024
- Det Kriminalpræventive Råd, *SSP-samarbejde*, u.å., [SSP er omdrejningspunkt i det kriminalpræventive samarbejde - Det Kriminalpræventive råd \(dkr.dk\)](#) tilgået d. 24 juli 2024
- Department of Education, *Guidance: School and College Security*, 12 juli 2024, <https://www.gov.uk/government/publications/school-and-college-security/school-and-college-security#risk-assessment---identifying-internal-and-external-security-risks>, tilgået d. 21 juli 2024
- Deutsche Welle (DW), *German police arrest suspect after Wuppertal school attack*, 22 februar 2024, <https://www.dw.com/en/german-police-arrest-suspect-after-wuppertal-school-attack/a-68337387>, tilgået d. 6 juni 2024
- Dorn, M., *20 Active Shooter and Active Killer Prevention Strategies*, 15 september 2018, https://www.campussafetymagazine.com/news/20_active_shooter_and_active_killer_prevention_strategies/30467/, tilgået d. 25 juli 2024
- Ebbrecht, C., *Systematic Review: Risk Factors and Mechanisms of Radicalization in Lone-Actor Grievance-Fueled Violence*. *Nordic Psychology*, 75(2), 17 maj 2022, <https://pure.au.dk/portal/en/publications/systematic-review-risk-factors-and-mechanisms-of-radicalization-i>
- Ebbrecht, C., og Lindekilde, L., *From violent lone-actor types to lone-actor grievance-fueled violence: The Aarhus University shooting as an example of multi-faceted offender motivations and context-sensitive boundaries between violent lone-actor categories*. *Frontiers in Psychology* 13, 17 januar 2023, <https://www.frontiersin.org/journals/psychology/articles/10.3389/fpsyg.2022.995818/full>
- Ebbrecht, C., *Kort og godt: Forskningsbaserede perspektiver på håndtering af trusler om skoleangreb*, august 2025
- Elkjær, S., & Lichscheidt, E., *25 år efter Danmarks første og eneste skoleskyderi: 'Det var panik, panik'*, 5 april 2024, <https://www.dr.dk/nyheder/regionale/oestjylland/25-aar-efter-danmarks-foerste-og-eneste-skoleskyderi-det-var-panik>, tilgået d. 22 juni 2024
- Fiedler, N., Sommer, F., Leuschner, V., & Scheithauer, H., *Student Crisis Prevention in Schools: The NETWorks Against School Shootings Program (NETWASS) – An Approach Suitable for the Prevention of Violent Extremism?* 2019, 3, *International Journal of Developmental Science*, 13(3-4), 109–122., s. 113-114, <https://doi.org/10.3233/DEV-19028>
- Gill P., Clemmow, C., Hetzel, F., Rottweiler, B., Salman, N., Van Der Vegt, L., Marchment, Z., Schumann, S. Zolghadriha, S., Schulten, N., Taylor, H., & Corner Emily., *Systematic Review of Mental Health Problems and Violent Extremism*, *The Journal of Forensic Psychiatry & Psychology*, 32:1, 19 september 2020, [Systematic Review of Mental Health Problems and Violent Extremism: The Journal of Forensic Psychiatry & Psychology: Vol 32 , No 1 - Get Access](#)
- Gille, A., *Flere skoler har modtaget truende mail - politiet undersøger sagen*, 28 januar 2025, <https://www.dr.dk/nyheder/seneste/flere-skoler-har-modtaget-truende-mail>, tilgået d. 14 februar 2025
- Hedayah Conference EXPO24: *International Research Conference & Global Communications EXPO 2024*, 29 oktober – 1 november 2025, London, [Hedayah's RCxEXPO24 - Hedayah Website](#)
- Homeland Security, *Kindergarten to Grade 12 Students, K-12 Schools in the United States*, [Kindergarten to Grade 12 Students | Study in the States \(dhs.gov\)](#) tilgået d. 25. Juli 2024
- Kirby, P., *Finland shooting: Child held after pupil age 12 shot dead at school in Vantaa*, 1 april 2024, <https://www.bbc.com/news/world-europe-68712104>, tilgået d. 6 juni 2024

- Lilleør, K., *Fri mobning og Kundby-pigen*, 23 april 2017, <https://www.berlingske.dk/kommentarer/fri-mobning-og-kundby-pigen>, tilgået d. 12 juni 2014
- Lindqvist, L., *The Prevention of Lethal School Violence: A Literature Study*, Risk and Crisis Research Centre (RCR), 2024, <https://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:1835744/FULLTEXT01.pdf>
- Lindekilde, L., O'Connor, F., & Schuurman, B., *Radicalization patterns and modes of attack planning and preparation among lone-actor terrorists: an exploratory analysis*, Routledge, 22 november 2017, **Full article: Radicalization patterns and modes of attack planning and preparation among lone-actor terrorists: an exploratory analysis**
- Lomholt, A & Moestrup, J., *Kundby-pigen på skjult optagelse: Taler om at bombe de vantro til gallafest*, 18 maj 2017, <https://nyheder.tv2.dk/krimi/2017-05-18-kundby-pigen-paa-skjult-optagelse-taler-om-at-bombe-de-vantro-til-gallafest>, tilgået d. 31 januar 2025
- Loretsen, M. og Skjerning, A., 'Jeg skyder alle på min skole': Antallet af sager om skoletrusler stiger', 31 januar 2019, <https://www.dr.dk/nyheder/indland/jeg-skyder-alle-paa-min-skole-antallet-af-sager-om-skoletrusler-stiger>, tilgået d. 12 juni 2024
- Malkki, L., *Political Elements in Post-Columbine School Shootings in Europe and North America*, Terrorism and Political Violence, 26(1), 185–210, 20 december 2013, s. 187, <https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/09546553.2014.849933>
- McCauley, C., Moskalenko, s., & Van Son, B., *Characteristics of Lone-Wolf Violent Offenders: a Comparison of Assassins and School Attackers*, Perspectives On Terrorism Volume 7, Issue 1, februar 2013, **Characteristics of Lone-Wolf Violent Offenders: a Comparison of Assassins and School Attackers | Perspectives on Terrorism**
- Meloy, J., & O'Toole, M., *The concept of leakage in threat assessment*, Behavioral Sciences and the Law Behav. Sci. Law (2011) Published online in Wiley Online Library (wileyonlinelibrary.com) DOI: 10.1002/bsl.986 2011, **The Concept of Leakage in Threat Assessment**
- Møller, N., *Kundbypigens bror: Min hjælp til hende har været utilstrækkelig*, 14 maj 2018, <https://www.dr.dk/nyheder/indland/kundbypigens-bror-min-hjaelp-til-hende-har-vaeret-utilstraekkelig>, tilgået d. 23 juni 2024
- NaCTSO, *Act for Youth: RUN HIDE TELL*, 20 november 2023, **Act for Youth: RUN HIDE TELL | ProtectUK**, tilgået d. 17 juli 2024
- New Wires, *Gunman opens fire on Russian school, children among victims*, 26 september 2022, <https://www.france24.com/en/europe/20220926-gunman-opens-fire-on-russian-school-children-among-victims>, tilgået d. 6 juni 2024
- Nørgaard, T., *Landsretten: Kundby-pige er skyldig i forsøg på terror*, 24 november 2017, **Landsretten: Kundby-pige er skyldig i forsøg på terror | Ligetil | DR**, tilgået d. 15 april 2025
- O'Toole, M., *The School Shooter: A Threat Assessment Perspective*, 2000, **School Shooter: A Threat Assessment Perspective | Office of Justice Programs**, tilgået d. 7 juli 2025
- Peters, R., *incel*, 1 oktober 2014, <https://denstoredanske.lex.dk/incel>, tilgået d. 10 juni 2024
- Peter, L., *France raises security level after school knife attack*, 14 oktober 2023, <https://www.bbc.com/news/world-europe-67107391>, tilgået d. 6 juni 2024
- Politi, *PSP-samarbejdet*, u.å., <https://politi.dk/politikredse/midt-og-vestjyllands-politi/psp-samarbejdet>, tilgået d. 24 juli 2024
- Raitanen, J., *Deep Interest in School Shootings and Online Radicalization*. Tampere: Tampere University, 2020, [A9Ru939ht_9tv8_8dk.tmp.pdf](https://www.tampere.fi/media/99399/A9Ru939ht_9tv8_8dk.tmp.pdf)
- Reeping, P., Gobaud, A., Branäs, C. og Rajan, S., *K-12 School Shootings: Implications for Policy, Prevention, and Child Well-Being*. Columbia University, 68(2): 413–426. April 2021, <https://stacks.cdc.gov/view/cdc/127279>
- Ringgaard, A., *Skoleskydere og andre soloterrorister har langt fra altid psykisk sygdom*, 21 juni 2022, <https://videnskab.dk/kultur-samfund/skoleskydere-og-andre-soloterrorister-har-langt-fra-altid-psykisk-sygdom/>, tilgået d. 10 juni 2024
- Rock, A., *How common are female school shooters?*, 19 december 2024, **How Common Are Female School Shooters?**, tilgået d. 24 februar 2025
- Ross, A., *Boy who attacked sleeping children at private school Blundell's with hammer guilty of attempted murder*, 21 juni 2024, <https://www.independent.co.uk/news/uk/crime/blundells-school-hammer-attack-devon-b2559928.html>, tilgået d. 6 juni 2024

- Rouy, L., *Nine dead in Belgrade elementary school shooting*, d. 3 maj 2024, <https://www.france24.com/en/video/20230503-nine-dead-in-belgrade-elementary-school-shooting>, tilgået d. 6 juni 2024
- Schuurman, B., Lindekilde, L., Malthaner, S., O'Connor, F., Gill, P., & Bouhana, N., *End of the Lone Wolf: The Typology that Should Not Have Been*, *Studies In Conflict & Terrorism*, Vol. 42, No. 8, 771-778, Routledge, 2019, <https://www.tandfonline.com/doi/epdf/10.1080/1057610X.2017.1419554?needAccess=true>
- Stie, H., *Kundby-pigen idømt ubetinget fængsel i 40 dage for trusler mod lærer*, 10 januar 2019, **Kundby-pigen idømt ubetinget fængsel i 40 dage for trusler mod lærer - TV 2**, tilgået 15 april 2025
- Stie, H., *Kundby-pigen kendt skyldig i planlægning af terror*, 24 november 2017, **Kundby-pigen kendt skyldig i planlægning af terror - TV 2**, tilgået d. 15 april 2025
- STUK (Styrelsen for Undervisning og Kvalitet), *Forebyg og håndter vold og trusler*, marts 2022 <https://www.uvm.dk/publikationer/folkeskolen/2021-forebyg-og-haandter-vold-og-trusler>, tilgået d. 12 december 2024
- STUK (Styrelsen for Undervisning og Kvalitet), *Om styrelsen*, u.å., **Om styrelsen - Styrelsen for Undervisning og Kvalitet (stukuv.dk)** tilgået d. 24. juli 2024
- STUK (Styrelsen for Undervisning og Kvalitet), *Sikkerhed og kriseberedskab - råd og vejledning til skoler og uddannelsessteder*, 2021, <https://www.uvm.dk/-/media/filer/uvm/publikationer/2021/240628--sikkerhed-og-kriseberedskab.pdf>, tilgået d. 25 juli 2024
- The Royal Australian & New Zealand College of Psychiatrists, *Lone actor grievance fueled violence and the role of the psychiatrist*, oktober 2023, **Lone actor grievance fuelled violence and the role of the psychiatrist | RANZCP**, tilgået d. 06 august 2024
- Thodelius, C. & Sandén, H., *Lethal school violence in Scandinavia: development of an incident typology and suggestions for prevention*. *Journal of Risk Research*, 22(6), s. 692-700, 20 september 2017, <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/13669877.2017.1378253>,
- Toft, E. & Dalsgaard, L., *Terrortiltalt i Kundby-sagen: Jeg fandt fællesskab i islam*, 20 april 2017, **Terrortiltalt i Kundby-sagen: Jeg fandt fællesskab i islam | Indland | DR**, tilgået d. 31 januar 2025
- Türker, S., *På sit værelse i Hobro drømte han om skoleskyderier. Men der er en grænse for den frie fantasi*, 4 februar 2022, <https://www.zetland.dk/historie/sowG0R2W-aegJG0Zj-197a8>, tilgået d. 25 juli 2024
- Vecchi, M., Markey, M. og Daniels, J., *Fatal Grievances: Forecasting and Preventing Active Killer Threats in School, Campus, and Workplace Settings*. Routledge, 30 december 2022, <https://www.taylorfrancis.com/books/mono/10.4324/9780429029134/fatal-grievances-gregory-vecchi-mary-ann-markey-jeffrey-daniels>
- Domstol.dk, *Frifundet for forsøg på manddrab ved at have planlagt skoleskyderier*, 18 januar 2023, <https://domstol.dk/vestrelandsret/aktuelt/2023/1/frifundet-for-forsog-paa-manddrab-ved-at-have-planlagt-skoleskyderier/>, Vestre Landsret, tilgået 6 juni 2024
- Wisconsin Office of Children's Mental Health, *School Shootings & Youth Mental Health*, april 2024, https://children.wi.gov/Documents/ResearchData/OCMH%20Fact%20Sheet_April%202024_School%20Shootings.pdf, tilgået d. 9 juli 2024
- (Graf 1) ZeroEyes, *K-12 School Shooting Database: incidents by Year 1966-2025*, u.å., **Active Shooter and School Shooting Statistics | ZeroEyes**, tilgået d. 7 juli 2025

**Center for Dokumentation
og Indsats mod Ekstremisme**